

SVENSKA RIDSPORT
FÖRBUNDET

KOMPETENSBEKRIVNING FÖR

Diplomerad Biträdande Körinstruktör

Fastställt 2008-06-03

Rid- och körsportens yrkesprov och diplom

Yrkesdiplomet är kör- och ridsportens kompetensbeskrivning och bekräftelse på yrkesmässighet avseende personlig färdighet och tillämpad kunskap.

Kompetenskrav, yrkesprovets omfattning, samt bestämmelser fastställs och revideras av rid- och körsportens yrkesorganisationer i samverkan med Svenska Ridsportförbundet, SvRF.

Bakgrund till yrkesprovets införande i Sverige

Vid Johannesbergskonferensen i april 1990, vilken samlat ett stort antal företrädare för den del av hästnäringen som främst berörde ridsport, uttrycktes oro för kompetensnivå, utbildningsstruktur, lågt samhällsintresse, samt viss misstro mot befintlig yrkesutbildning. Förslag framkom att utarbeta *yrkesprov* enligt internationellt mönster.

Syftet

Syftet med införandet av yrkesproven var således att:

- Höja yrkeskunnande och yrkesstatus
- Synliggöra de olika yrkena genom tydliga kompetensbeskrivningar
- Minska omsättningen i yrket
- Samordna utbildningsstrukturer och optimera resursutnyttjandet
- Skapa en struktur för samverkan mellan yrkesliv och yrkesutbildning, som kunde ligga till grund för kvalitetsarbete.
- Kunna nå en yrkeskompetens via olika vägar.

Ansvar för proven

Kompetensbeskrivningar finns nu för olika yrkeskategorier inom hästnäringen. Genom en självständigt arbetande *Styrgrupp/yrkesprovskommitté* och fastläggandet av ett **REGLEMENTE** skall de yrkesverksammas kompetens ges en inriktning, och fastställas, till gagn för såväl de yrkesverksamma som näringen.

Diplomerad Biträdande Körinstruktör (Int Level I)

Det övergripande målet är, att Biträdande Körinstruktören skall ha kompetens, att med iakttagande av ett gott horsemanship, stundtals i samverkan med Körinstruktör/körlärare, men på ett självständigt sätt, kunna sköta anläggning, körhästar och utrustning samt kunna utbilda elever i grundläggande hästkunskap och körning med enbet.

Den biträdande körinstruktören skall under ledning av Diplomerad körinstruktör/körlärare

kunna medverka vid kurser där deltagarna lär sig inkörning av hästar och körning av par, såväl teoretiskt som praktiskt samt kunna planera körlektioner och leda lektioner där eleverna tränas med hjälp av körapparat (tömsimulator).

Horsemanship

MED ETT GOTT HORSEMANSHIP avses att körinstruktören:

- *Har en attityd som sätter hästens välbefinnande i centrum.*
- *Löser sina arbetsuppgifter på ett sätt som är säkert för häst och människa.*
- *Förstår och delvis kan förutse hästens beteende och reaktioner.*
- *Använder ett korrekt fackspråk.*
- *Arbetar effektivt, rationellt, ekonomiskt och ergonomiskt riktigt.*
- *Har för arbetsuppgiften lämplig klädsel.*
- *Är servicemedveten gentemot kund/hästägare/uppdragsgivare.*
- *Delar med sig av sin erfarenhet.*

Säkerhet och djurskydd

Den Biträdande Instruktörens ledstjärna i all verksamhet skall vara god säkerhet och ett gott djurskydd.

Yrkesprov Biträdande Körinstruktör

Anvisningar och provbestämmelser rekvideras genom Svenska Ridsportförbundet, Hästsportens Hus, Strömsholm, 734 94 Strömsholm, tel. 0220-456 00 eller 456 13.

Behörighetskrav för yrkesprovet

Antagningskrav för yrkesprov för Biträdande Körinstruktör är avlagt godkänt yrkesprov för Diplomerad Hästskötare samt att ha uppnått lägst 20 års ålder.

Stalltjänst och hästskötsel

Arbetsuppgifter: Självständigt svara för körhästarnas totala skötsel, bedömning av allmäntillstånd, dekorativ hästvård samt klippning av häst.

Mål: Kunna medverka vid uppläggning av väl fungerande arbetsrutiner. Ha en egen färdighet i samtliga förekommande uppgifter samt förmåga att utbilda och instruera elever.

Under ledning ha en regelmässig översyn och kontroll av hästar, foder, närmiljö och kringområden.

Ha grundläggande kunskaper om utfodring av hästar. Ha förmåga, att analysera den enskilda hästens behov med hänsyn tagen till ålder, träningsstatus, hull, tidigare utfodring. Förmåga att upptäcka bristsymptom eller andra avvikelser/reaktioner och vidta åtgärder.

Kompetens att självständigt svara för skötseln av hästar av olika åldrar, karaktär och temperament med uppmärksamhet på hästens välbefinnande och status. Förmåga att tolka hästens reaktion på arbetet och vid behov vidta åtgärder.

Bedömningskriterier: Horsemanship

Hovvård

Arbetsuppgifter: Hovvård, bevaka verknings- och skoningsbehov, samt vidta erforderliga åtgärder, åtgärda tappsko.

Mål: Förmåga att avgöra den enskilda hästens behov av verkning och skoning, samt att tidigt upptäcka sjukliga förändringar i hoven. Färdighet att åtgärda tappsko och förmåga att utrusta hästar för olika arbete med rätt skärpningsmedel.

Bedömningskriterier: Horsemanship, praktisk förmåga, medvetenhet om skaderisker.

Hälso- och sjukvård

Arbetsuppgifter: Genomföra och dokumentera avmasknings- och vaccinationsprogram samt genomföra tandkontroll. Assistera veterinär, i samråd bedöma och behandla sårskador, lägga omslag, bandagera, utföra eftervård, ta puls, andning och temperatur, tillse att sjukvårdsmaterial finns tillgängligt och förvaras korrekt.

Mål: Kunna bedöma hästarnas allmäntillstånd, tidigt identifiera avvikelser och i samråd avgöra hästens behov av sjukvård och behandling. Förmåga att beskriva hälsotillstånd och assistera veterinär samt utföra sjukvård enligt anvisning. Kunskap om dopningsbestämmelser.

Bedömningskriterier: Horsemanship, särskild uppmärksamhet på hästens beteende vid sjukdom och behandling.

Munderingar/Vagnar

Arbetsuppgifter: Munderingsvård, munderingsavpassning, medverka vid upplägning av skötselrutiner, utföra enklare reparationer. Vård och underhåll av vagnar, utföra enklare reparationer.

Mål: Förmåga att rätt utrusta häst för olika typer av arbete efter den enskilda hästens behov, och med iakttagande av vedertagen köretikett. Förmåga att sköta och underhålla munderingar och därmed tillhörande utrymmen samt att medverka vid upplägning av skötselrutiner.

Bedömningskriterier: Ordningssinne, noggrannhet, säkerhetsmedvetande och ekonomiskt medvetande.

Anläggningar

Arbetsuppgifter: Medverka vid skötsel av anläggning med kringområden, träningsbanor, beten, maskiner och inventarier. Medverka vid reparations- och underhållsåtgärder avseende anläggning, kringområden, träningsbanor, hinder, maskiner, och inventarier. Medverka vid kontroll av gällande bestämmelser för brandskydd.

Mål: Förmåga att under ledning hålla anläggningen i bruks- och besöksskick. Uppmärksamhet på säkerhetsrisker för hästar och människor samt på brandrisker och brandskydd.

Bedömningskriterier: Uppmärksamhet, ordningssinne, praktisk förmåga.

Körning

Arbetsuppgifter: Köra enbet med hästar av olika åldrar, typer och temperament med olika typer av selar och åkdon. Medverka vid inkörning.

Mål: Färdighet att köra enbet med äldre hästar av olika typ och temperament under olika förhållanden och arbetsuppgifter samt kunna delta i körspportens olika discipliner.

Körningen skall bygga på en klassisk grund med inriktning mot körspportens tävlingsdiscipliner, och med iakttagande av vedertagen köretikett. Kusken skall ha förmåga att inverka rytmiskt, mjukt, följsamt och med känsla, så att hästen arbetar rakriktad, taktmässigt, lösgjord och i balans med en god framåtbjudning i en ändamålsenlig form. D v s en form som är anpassad till hästens ålder och förutsättningar och som utvecklar balans, koordination, muskulatur och rörelsemekanik.

Bedömningskriterier: Att utförandet sker enligt ovan. Stor vikt läggs vid säkerhetsmedvetandet, samt ett effektivt och känsligt användande av hjälperna samt att arbetet anpassas efter hästens förutsättningar.

Inkörning

Arbetsuppgifter: Medverka vid inkörning av hästar, samt vid inkörningskurser.

Mål: Förmåga att vänja hästar vid huvudlag, körgjord och selar av olika typ samt att med hjälp av medhjälpare, vänja hästen vid tömkörning, släpa, och vagn. Kunskap om hästens tillvänjning vid olika bruksredskap.

Bedömningskriterier: Säkerhetsmedvetande, förmåga att läsa hästens reaktioner, samarbetsförmåga.

Undervisning

Arbetsuppgifter: I samverkan med Diplomerad Körinstruktör/lärare utbilda elever i:

- Tömkörning med utbildade hästar
- Körning med speciell tonvikt på gedigen, säker grundutbildning i enbetskörning
- Hästkunskap; med tonvikt på hästens exteriör, kroppsdelar, skelett, och rörelsemekanik, och därmed dess förutsättningar att med korrekt anpassat huvudlag och sele fungera som körhäst.

Mål: Förmåga att:

- Som hjälpinstruktör medverka vid inkörning

- Verka som instruktör för enskilda ekipage vid grundläggande enbetskörning med skolad häst
- Under ledning utbilda enbetskuskar i grunderna för körsportens tävlingsdiscipliner.
- Undervisa enskilda kuskar samt grupper i grundläggande:
 - tömkörning
 - hästkunskap och hästhantering
 - tillpassning av sele och huvudlag
 - vagnkunskap och köretikett
 - trafikregler

Kunna planera och genomföra lektioner på ett säkert sätt.

Kunskap om olika selars och tömmars funktion och avpassande samt förmåga att förmedla kunskap om detsamma.

Kännedom om olika inlärningssätt och pedagogiska förhållningssätt.

Förmåga att medverka vid upprättande av utbildningsplaner på kort och lång sikt för olika elever och grupper.

Medvetenhet om vikten av röst- och talvård.

Bedömningskriterier: Kunskap, säkerhet, horsemanship, resultatmedvetenhet, känsla, uppmärksamhet, placering, uttryckssätt, framförande, förutseende.

Hästutbildning

Arbetsuppgifter: Medverka vid utbildning av såväl utbildade som inkörda hästar.

Mål: Förmåga att, eventuellt under ledning men, på ett självständigt sätt:

- Förbereda den unga hästen för inkörning
- Under ledning köra skolade hästar, i syfte att bibehålla hästarnas utbildningsståndpunkt och med målsättning att uppnå en god säkerhet och körbarhet.
- Under ledning planmässigt bygga upp hästens fysik och kondition, att trappa ner konditionen, att disponera hästens arbetspass och ge akt på hästens reaktioner på arbetet.

Bedömningskriterier: Resultatmedvetenhet, känsla, uppmärksamhet, aktgivande på hästens reaktioner/signaler, horsemanship, säkerhet och förutseende.

Longering

Arbetsuppgifter: Iordningsställa häst för longering, longera hästar i olika utbildningsstadier.

Mål: Förmåga att tillpassa kapson samt i övrigt utrusta och longera hästar av olika karaktär och utbildningsstadier, säkerhetsmässigt korrekt samt i rätt form, tempo och balans.

Bedömningskriterier: Horsemanship, känsla, säkerhet häst/människa, riskmedvetenhet, bedömning underlag.

Tömkörning

Arbetsuppgifter: Medverka vid tömkörningskurser samt tömköra hästar i motionssyfte.

Mål: God förmåga att tömköra skolade hästar med olika typer av tömsättning i såväl arbets- som förevisningssyfte.

Bedömningskriterier: Förmåga att visa och redogöra för principerna beträffande tömkörning, utrustning och säkerhetsaspekter.

Visning av häst vid hand

Arbetsuppgifter: Visning av häst vid hand i olika besiktningssituationer.

Mål: Kunna förbereda häst för visning vid hand i olika sammanhang med hänsyn tagen till den enskilda hästens förutsättningar, förmåga att visa korrekt i olika situationer.

Bedömningskriterier: Horsemanship, följsamhet, kontroll, säkerhet.

Transport

Arbetsuppgifter: Utrusta häst för transport, förbereda och kontrollera transportvagnen, lasta/lossa hästar vagnar och utrustning.

Mål: Förmåga att säkerhetsmässigt korrekt utrusta och lasta/lossa häst vid transport, samt att transportera med iakttagande av hästens hälso- och miljökrav samt i enlighet med trafiklagstiftningen.

Bedömningskriterier: Horsemanship, uppmärksamhet på säkerhetsrisker och hästens behov

Företagande med häst

Arbetsuppgifter: Medverka vid bokning av kurser och uppdragskörning samt dagrapportering.

Mål: Förmåga att utföra dagliga administrativa verksamhetsrutiner.
Kunskap om kundservice.

Hästkunskap

Kännedom om hästens exteriör, byggnad, fysiologi såsom; hästens kroppsdelar, skelett, viktigaste muskler och inre organ. Hästens rörelsemekanik och fodersmältningsfysiologi.

Kunna göra enklare exteriörbedömning, signalementsbeskrivning samt enklare åldersbedömning.

Förståelse vad gäller hästens beteende och reaktioner.

Kännedom om:

- Hästens vanligaste sjukdomar och sjukdomssymptom.

Foderlära

Kunskap om hästars näringsbehov, olika fodermedel, näringsinnehåll, egenskaper och användbarhet i enlighet med kraven för Diplomerad hästskötare.

Anläggningar

Kunskap om körbanors och träningsbanors skötsel och lämpligt underlag.

Kunskap om brandrisker och brandskydd. Kunna redogöra för vad som krävs i form av utrustning, utrymningsplan, hästars reaktion m m.

Kännedom om djurskyddsbestämmelser.

Kännedom om arbetsmiljöfrågor.

Körlära

God kunskap om den klassiska körkonstens grunder samt kännedom om hästens rörelseapparat och mekanik.

Kunskap om:

- Olika anspänningar
- Utbildningsskalan
- Köretikett
- Olika dressyrörelser t o m Lätt klass
- Körsportens tävlingsreglemente (TR) samt körningen som tävlingsform och utbildning av ekipage inför märkestagning.
- Olika och lämpliga övningar i skolkörning för att systematiskt förbättra hästens form
- Brukskörningens grunder och redskap

Pedagogik

Kännedom om och förmåga att tillämpa ändamålsenliga pedagogiska metoder, samt att skapa en gynnsam inlärningsmiljö, främst för utbildning i grupp.

Kännedom om människors inlärningsförmåga i olika åldrar.

Kunna agera och kommunicera så att elever i olika åldrar kan tillgodogöra sig teoretisk och praktisk undervisning.

Hästnäringen, sporten, organisationer

Kännedom om hästhållningens olika organisationer, arbetsmarknadens parter samt deras verksamhetsområden.

Trafik och lagstiftning

Kännedom om vägtrafikbestämmelser och allemansrätt.

Kännedom om djurskyddsbestämmelser.

Kännedom om lagar och bestämmelser beträffande läkemedelshantering .

